

Boş Sayfalı Tablet

Ali Riza Esin, 2 Temmuz 2022

Katlamak için fildişi menteşeli iki ahşap levha düşünün. İç yüzlerindeki yükseltilmiş kenarlar verev çiziklerle taranmış pürüzlü yüzeyleri çevreliyor. Bu yüzey balmumuyla sıvanacak ve çizikler mumun ahşaba daha sağlam yapışmasına yarayacaktır. Yazan kişi bu yarı sert yüzeyi sivri uçlu bir kalemle işaretlerdi ve yüksek çerçevesi sayfaların birbirine yapışmamasını sağlardı.

Bu “şey,” iç yüzeyleri balmumuyla sıvanmamışsa tam olarak bir tavlatablası görünümündedir. Kapatıldığında, dışı bir kitap kapağını andırır — ama kitap değildir. Küçük, katlanır bir tahta tablettir. İçine yazılanları hatırlamaya yarayan iki yapraklı bir not defteri. İşte buna tahta yazı tableti veya “diptik” diyoruz. Hieronymus Bosch'un *The Garden of Earthly Delights* tablosundaki gibi üç sayfası olsaydı, triptik diyecektik, boyuna bakmadan. Fikir bu.

Böyle bir eşya, dünyanın en eski gemi enkazında bulundu. 1982 yılında keşfedilen ve George F. Bass ile öğrencisi Cemal Pulak tarafından yürütülen sualtı kazıları sonucunda M.Ö. 1300 civarına, Tunç Çağı'na ait olduğu belirlenen Uluburun batığı.¹ 6,2'ye 9,5 santimetre boyutlarında, parçalar halinde bulunduktan sonra birleştirilen küçük bir tahta tablet.²

G.F. Bass, C. Pulak, D. Collon, J. Weinstein, 1986 Campaign (1989)

Ne yazık ki balmumundan birazı bile kurtulamamıştı, bu yüzden her ne yazılmışsa artık orada değildi. Boş.

“MÖ 1300 civarında batan gemi, —hiç abartısız— tüm zamanların en önemli arkeolojik keşiflerinden biridir. Gemi enkazları her zaman, Titanik’ten geriye doğru, bir anın donmuş görüntüsünü temsil eder, ancak bu kadar erken ve bu kadar yük dolu bir gemi enkazını yakalamak olağandışıdır.” —Eric H. Cline³

Homeros, *İlyada*’nın 6. cildinde, içinde “kötücül işaretler” olan bir tabletten bahsederken böyle bir tabletten bahsetmiş olabilir. Kendi ölüm fermanını, onun söylediği gibi “Likya Kralı”na kendisi taşıyan Bellerophon hikâyesinde.

¹ Vikipedi, [Uluburun Batığı](#)

² Bass, G. F., Pulak, C., Collon, D., & Weinstein, J. (1989). The Bronze Age Shipwreck at Ulu Burun: 1986 Campaign. *American Journal of Archaeology*, 93(1), 1–29.

³ Cline, Eric H. (2017). *Three Stones Make a Wall; The Story of Archaeology*. s. 157–168. Princeton University Press.